

СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Верстяк О.М.

*кандидат економічних наук, доцент,
Чернівецький торговельно-економічний інститут
Київського національного торговельно-економічного університету*

СТРУКТУРА ТА ПОТЕНЦІАЛ КРЕАТИВНОГО КЛАСУ В УКРАЇНІ

В ХХІ ст. спостерігається процес накопичення значної кількості нових знань. В цей процес втягується все більша кількість персоналу. Останнім часом в працях багатьох соціологів і економістів розглядається питання формування професіоналів (креативного класу), які за допомогою свого творчого потенціалу виробляють ідеї та втілюють їх у життя.

Креативний клас (за Р. Флоридою) складається з двох підкласів: суперкреативного ядра і креативних професіоналів. До суперкреативного ядра відносяться: професії в області програмування і математики, професії в галузі архітектури та інженерної справи, професії в галузі природничих та соціальних наук, професії в галузі освіти, виховання та бібліотечної справи, професії в галузі мистецтва, дизайну, розваг, спорту, ЗМІ. Креативними професіоналами вважаються: керуючі професії, професії у сфері бізнесу і фінансів, професії у сфері права, професії в галузі охорони здоров'я (лікарі і технічні фахівці), керівні професії, пов'язані з продажами та управлінням продажами [1].

Орієнтація на розвиток, високу якість життя служить нормою для представників цього класу. Сьогодні в Європі «мистецтво жити» (*l'art de vivre*) змінює за значимістю «мистецтво працювати», а суспільно визнаним є перш за все не положення успішного підприємця, а статус людини, здатної захопити інших своїми діями або ідеями [2, с. 146].

Креативний клас концентрується в місці, де створено середовище для інновацій. Умови формування даного класу наступні:

- система безперервної освіти і поширення інтелектуальної діяльності в суспільстві;
- відкрите, неконсервативне соціальне середовище;
- належні умови для творчого життя;
- активне вуличне життя, культура кафе, мистецтво, музика і люди, які віддають перевагу активному відпочинку;
- високий рівень доходу і висока якість життя [3].

Усі вище вказані умови для формування креативного класу в Україні є окрім останньої. Тому і відзначається значний потік високоосвічених професіоналів закордон. Загострення проблеми «втечі мізків» пов'язано з відсутністю державного стимулювання зайнятості, так, за даними МЗС, за кордоном легально перебуває 5 млн. громадян [4]. В країні залишається все менша кількість спеціалістів, чий професіоналізм, висока відповідальність, прагнення до успіху сприяють продукуванню нових ідей, творчих підходів і рішень.

Креативний клас нараховує 300 млн. працівників в 82 країнах світу. В розвинених країнах часта креативного класу в загальній кількості робочої сили складає близько 50%. Австралія, США та Нова Зеландія лідирують за індексом креативності. Індекс креативності включає три складові: технології, талант, толерантність (технології – інвестиції в наукові дослідження і розвиток, кількість патентів на душу населення, талант – частка дорослих з вищою освітою і робочої сили в креативному секторі, толерантність – ставлення до іммігрантів, расових, етнічних і соціальних меншин). З країн, які перебувають на етапі стрімкого економічного розвитку (Бразилія, Росія, Індія і Китай), Росія займає 38-е, Бразилія – 29-е, Китай – 62-е, а Індія – 99 місце. Україна посіла 45 місце з індексом 0,518 у 2015 році. У рейтингу технологій Україна зайняла 43 місце, серед талановитих країн – 24-е місце та у рейтингу толерантності 105 місце з 139 країн світу. Загалом, відсоток креативного класу в Україні складає 29,75 і 40-е місце з 139 країн світу [3; 5]. Дані свідчать про наявність значного творчого прошарку населення, яке здатне впливати на економічний розвиток країни та підвищити її конкурентоспроможність.

Аналіз структури зайнятого населення в Україні показує, що відсоток працюючих, які належать до професій креативного класу з кожним роком зростає (з 21,3% у 2013 році до 22,4% у 2015 році), в той

час як загальна зайнятість по Україні зменшилася на 14,9% (з 19314,2 осіб у 2013 році до 16443,2 у 2015 році) [6].

Таким чином, перспективи створення процвітаючої української держави багато в чому пов'язані з формуванням креативного класу як активної, інтелектуальної суспільної сили, яка здатна сприяти всебічному розвитку суспільства та побудувати заможну країну, яку будуть поважати та цінувати в усьому світі.

Список використаних джерел:

1. Флорида Р. Креативный класс: люди, которые меняют будущее [Електронний ресурс] / Р. Флорида: М.: Издательский дом «Классика-XXI», 2007-384 с. – Режим доступу: <http://vikent.ru/enc/4085/>.

2. Иноземцев В.Л. Постиндустриальное хозяйство и «постиндустриальное» общество / В.Л. Иноземцев // Общественные науки и современность. – 2001. – № 3. – С. 141-150.

3. В каких городах живут самые креативные люди планеты [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://architime.ru/competition/2016/stat140316mif.htm>

4. Хоменко О. Топ-10 причин, чому Україна опустилася в глобальному рейтингу конкурентоспроможності [Електронний ресурс] / О. Хоменко. – Режим доступу: <http://hvylya.net/analytics/economics/top-10-prichin-chomu-ukrayina-opustilas-v-globalnomu-reytingu-konkurentospromozhnosti.html>

5. The Global Creativity Index 2015 [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://martinprosperity.org/media/Global-Creativity-Index-2015.pdf>

6. Зайняте населення за видами економічної діяльності у 2012-2015 роках (КВЕД-2010) [Електронний ресурс]: за даними Державної служби статистики України. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2014/rp/zn_ed/zn_ed_u/zn_ed_2013_u.htm